

સીતાહરણ નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર,

ડા० દામોદર રતનસી સોમાણી.

ગીતી.

બવજલથી તરનારી, શ્રવણ કથનમાંય છે મોક્ષકારી ;
આનંદિત નેત્રોને, લીલા શ્રીરામની નીરવિકારી.

(સર્વ પ્રકારનો હક્ક પ્રસિદ્ધકર્તાએ રાખ્યો છે.)

મુંબઈ;

સુબોધપ્રકાશ છાપખાનામાં છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૦. સને ૧૯૯૪.

કિંમત ૧ આના.

૨૦૪૬

સારી ચાચ, સસતો ભાવ.

ચીનાઈ.

	કિમ્મત	રતલના	૩.	આ
ફલાવર પીકુ નંબર ૧	...	...	૨	૦
ફલાવર પીકુ „ ૨	...	...	૧	૮
સુપરફાઇન રોઝ પૌચાંગ	...	...	૧	૪
લમશાની ચાચ નંબર ૧	...	...	૧	૪
લમશાની ચાચ „ ૨	...	...	૦	૧૪
સુપરફાઇન પૌચાંગ	...	...	૧	૦
ફલાવરી આરેન્જ પીકુ	...	...	૧	૦
ફેમીલી મીડસચર	...	...	૦	૧૪
ફાઇનેસ્ટ સેન્ટેડ આરેન્જ પીકુ	...	...	૦	૧૨
મમપીરિયલ કેસો કોંગો	...	...	૦	૧૨
સૌચાંગ	...	...	૦	૧૨
કેસો કોંગો...	...	...	૦	૧૦
કોંગો	...	...	૦	૮

હોંદુસ્થાની ચાહે.

કાંચાવેલી ફલાવરી આરેન્જ પીકુ	...	...	૧	૮
કાંચાવેલી એક્સ્ટ્રા ફાઇન આરેન્જ પીકુ	...	...	૧	૪
કાંચાવેલી એક્સ્ટ્રા ફાઇન પીકુ	...	...	૧	૨
ચાચના એન્ડ ઈન્ડિયન બેસ્ટ ક્વાલીટી દામેદર મીડસચર	...	...	૧	૨
શાયલ ફેમીલી મીડસચર	...	...	૧	૦
કાંચાવેલી પીકુ સૌચાંગ	...	...	૧	૦
કાંચાવેલી સૌચાંગ	...	...	૦	૧૨

૨૦૪૬

સીતાહરણનાં ગાયનો.

કલાવંતનીઓ ગાય છે. (ઈશ્વર સ્તુતિ.)

૫૬.

આનંદ કંદ. તું ઈશ અભીનંદન,
પ્રથમ પરમ પ્રિતે તુજ પદ વંદન—આનંદ.
તુજ ગુણ ગણ કેમ વરણી શકાએ,
કવી મતી ગતી અતીશે હારી જાએ—આનંદ.
હીરા તારી વીશ્વથી ન્યારી,
કોણ કળે તુજ શક્તિ છે ભારી—આનંદ.
અંતરજનમી અવીચળ ધામી,
તુજ રચનામાં મહી કંઈ ખામી—આનંદ.

દશરથની સભામાં કલાવંતનીએ ગાયેલું ગાયન.

૫૭.

હે કર કર્મ થાણું સરવેથી. તુંજને સરજ્યું કરવાનું.
એવા ઉત્તમ કર્મ આચરે તેથી થશે ભવ તરવાનું.—ટેક.
સર્વ અંગ સાચવવા તારે ઉદરમે ઉદર ભરવાનું,
સેવાથી સજ્જનાર રીઝવે ફરી ન પડે ભવ ફરવાનું.—હે કર.

પ્રિતીવડે પરમારથ કરજે અંતે એજ ઉગરવાનું,
 પાણી તરશ્યા જનને પાળે દેજે ચરવણ ચરવાનું;
 દીન દેખીને દાન આપજે ખરું પુણ્ય નહી ખરવાનું,
 કહે છોટમ બહુ પુણ્ય કરે તો હામ મળે શુભ દરવાનું.—હું કર.

(છોટમકૃત કિર્તનમાળા.)

જનકપુરીમાં જનારા બ્રાહ્મનો ગાતા આવે છે.

લાવણી.

બધા—ચાલો ચાલો સહ હીંમતે આગળ નહી તો જનશો ચળી,

પેહલો—નહી આવું હું આગળ ભાઈ રાક્ષસ જનશે ગળી;

દોશી—સખુર બચા નહી જતો આગળ પળમાં જનશે છળી,

બધા—ભોગ લાગ્યા કે મંડપ આશે મરવા આવ્યા મળી.—

ઝુલ.

પેહલો—નથી જોવો સ્વયંવર મારે.

બીજો—હવે જઈશ તું એકલો ક્યારે,

ત્રીજો—ફરી રાક્ષસ આવે છે ભારે.

દોશી—હાય મુઠ્ઠા હું આવી ક્યારે, ક્યારે ખાંડ ખાવા ગળી.—ચાલો.

ઝુલ.

છોકરો—અરર મા મને શાંત હવે ક્યાંય જાઉ,

લંગડો—ઓ ભગવાન તું મને કેની ક્યાંય સંતાઉ,

રાક્ષસ—દોડી જશો તમે સૌ ક્યાંય બધાને ખાંડ,

લંગડો—ઓ રાક્ષસકાકા કે'તો નહી મને ખાંડ,

રાક્ષસ— નહી ખાંડ તો જાઉં શું ગળી.—ચાલો ચાલો,

રામ બાગમાં પ્રવેશ કરતાં.

શાદુલવિક્રીડિત.

ને ખીલ્યા અટમોગરા વિવિધ, આ ગુલાબ ને કેતકી;
દ્રાક્ષો અંજીર શેતુરો રશ ભર્યા, અક્રોડ પસ્તાવળી;
વૃક્ષો અમૃતણાં ફળો થકી દીસે, ભૂમી શું ભેટયા વળી;
દીસે રમ્ય વસંત ઋતુથકી આ, ઉદ્યાન શોભાવળી.

રામચંદ્રજી બાગમાં મંદીર પાસે જઈને પ્રાર્થના કરે છે.
ગીતી.

કેશરી વાહન શોભે, ઓપે અશી કર વિશે અતી સારી;
અપર ગ્રહી કર ખીન્ને, દુખ હરતી સેવકના અધહારી.
તેથી ચરણ શીશ નામી, વંદુ ગવરી અતી હું પ્રીતેથી;
સુખકરણી, દુખહરણી, ઈચ્છા પૂરણ કર મુજ હોતેથી.

જાનકી બાગમાં પ્રવેશ કરતાં ગાય છે.
હારી.

ખીલ્યો વસંત અહાર, •

સખી તું ને આ મનોહર યાગ ફરીને.—ખીલ્યો.

આંખેરે માંજર ઝુલી રહ્યો છે—વેલો ખીલી છે અપાર.—સખી તું.

નમ્ર ગુર્જ અંબેલી ખીલી છે—ભર કરે છે ગુંગર.—સખી તું.

સીતા માતાની પ્રાર્થના કરે છે.

શાદુલવિક્રીડિત.

હે અંખે સુખ કારણી જગતની, પીડા બધી ટાળણી;
ચારે ભુજ મહી અયુદ્ધ ધરીણી, સાદૈલ આરોહણી;

ભકતોને ભવતારીણી અસુરને, ખડ્ગેથી સંહારણી;
વંદુ હું પ્રીતથી સરોજ નયણી, કલ્યાણની દાયણી.

વસંતતિલકા.

છે અંગ નાળુક ગુણે બહુ કોધ ધારી,
વંદુ હું દેવી મનની પુર આશ મારી ;
દે સ્વામી કામ સમ સુંદર મુ સખીને.
આનંદ બેઠુ રતી કામનું નીરખીને.

રામચંદ્રજીં વાગમાં જ્ઞાડની ઓથે ગાયેલું ગાયન.

નારાય છંદ.

ચાલ લેસની સમાન બેઠ લેસ જાગતો.
કેશરી કરીજ બેઠને ફરે છે ગાજતો.
ભમર વાકડી કમાત સમ રૂડી શોભતી,
ચંદ્રમુખી બેઠ વાદળી આકાશે શોભતી.
નયણ દેખીને ફરંગ વનમાં ફરે વૂકી,
આપ કામદેવ કેરું હારી ગયું તે થકી.

રામચંદ્રજી વાગમાં સીતાની સામું જોઈને ગાય છે.
ગીતી.

કુસુમ સમાન મનોહર, રક્ત ધવલ ગાલ છે અધર લાલ;
ચક્ષુ ચળદે તારા, શોભીત ભમ્ભર ખરે શયી કપાલ.
મુખનું તજે ન કાંતિ, કાળે બાળે વિઠાયલું તોયે ;
રવિનીજ તેજ ન છોડે, આભયકી બે છવાયલો હોય.

રામચંદ્રજી સીતાને જોડીને ગાય છે.

કુસુમવત તારી સુંદર છબી બેતાં ચીતવૃત્તિ હરી ખારી ;
પ્યારી મૃગનયણી.—કુસુમવત તારી.

નાગ પ્રમાણે વેળી ચળકે છે ;

રક્ત ધવળ ગાલ અધર દીસે છે.—કુસુમવત તારી.

સીતાજી વાગમાં ફુલ વીણે છે, રામચંદ્રજી તેની સામું જોડીને ગાય છે.

માલિની છંદ.

એનો પ્રસુત ભરથી કર એ નમે છે,
પોતાં સમાન મૃદુ પુષ્પ લક્ષ્મી રમે છે ;
એ રંગ લાલ શ્રમથી વધતો ગમે છે,
તેને સરોજ સમજી ભરણ ભમે છે.
કુસુમ કળી વીણુંતી અંશુળી શીખીરાળે,
મૃદુલ કળી તથાપિ સ્પર્શ થાતાંજ લાળે ;
કમળ સમ રૂપાળો હસ્ત આરક્ત શોભે,
કીશલય સમજીતે પુષ્પની વેલ થોભે.

સીતાજી વાગમાં ફુલ વીણીને જવા માંડેછે રામ ગાય છે.

માલિની છંદ.

શીથીલ પગ પડે છે આંમના તેમનાં ને,
નીજ સખી કર ખેંચે તેથકી નય લાળે ;

ફરી ફરી મુખ થોડું ફેરવીને નીહાળે,
મુજમન મૃગને એ ખેંચીને બાણ મારે.

સીતાજી પુષ્પની છાવડી નાચી દેછે તે વખતે ગાય છે.

બેરવીની ગજલ.

મીડી આંખલડી મારીને કાળજ કોરીયુંરે,
કાળજ કોરીયુંરે, ચીતડુ ચોરીયુંરે—મીડી.
માધુરી મુરત સુરત રસીલી,
જીવ હરીને રાખ્યું ખાલી ખોળીયુંરે—મીડી.
ચંદ્ર મુગુટ શીર—ચળકી રહ્યા છે,
હસ્તે સુંદર બાળબાળની જોડીયુંરે—મીડી.
ધશ ન આશા મારી પુરે તો,
શી રીતે રહેશે આ ખાલી ખોળીયુંરે—મીડી.

મંદપની શોભામાં કલાવંતનીણ ગાયેલું ગાયન.

રાગ ફેરવ્યો.

જીવો જીવોરે સ્વયંવર મંડપ જનકીનો,
મંડપ જનકીનો, મંડપ જનકીનો—જીવો.
તરેહ તરેહના ચિત્રો કાઢી રંગી સુંદર ભીત,
મીણાકારી કામ કર્યા છે રચના એ અદ્વિત—જીવો.
દેશ દેશના રાજા બેઠા કરી ઉત્તમ શણગાર ;
આતુરતાથી વાટ જીવે છે ચાંપ નમાવા સાર—જીવો.

સીતાજી હાથીઉપર બેસીને મંડપમાં આવે છે

કઢાવંતની ગાય છે.

ઢાળ આપાહરણનો.

મુક્તા રત્ન રહ્યા શીર ખુલી, જાણે પુષ્પ ઘટે વેલ ઝુલી ;
રક્ત રંગસ્યો મુખે ખીરાજે, નીચા હાસ્યથી જોઈ જોઈ લાજે.
ડોલે મદ પુરણાં માતંગી, લાંબુ અંગ અને કેડ વંકી ;
મંદ હાસ્ય કરી પદ ભરતી, પટ પાલવ લઈ રતન ધરતી.
પટ છોડીને આહરે કમકી, જાણે આલ માહે વીજ ચમકી ;
અખજ નૈણીના નયણનો મટકો, નોહે પ્રેમ એ આણનો ચટકો.

સીતાજી રામચંદ્રજીને વરમાઢ આરોધે છે

તે વચ્ચે કઢાવંતનીયો ગાય છે.

નીજરાભર મારારે—(એ રાહ.)

શોભે છે જોડી સારીરે, રામસીતાની.—ટેક.

મરજી હતી જોવી, જનકરાજની ;

તેવી પુર્ણ કીધી જશે જાઉ બલીહારીરે.—રામ—શોભે છે.

કીરતિ તારી, વિશ્વમાં ચાલી ;

મહાન મ્હોટા ભુપ ગયા તારી પાસે હારીરે.—રામ—શોભે છે.

સર્વ બન્યુ છે, ઇચ્છાથી ઇશ્વરી ;

કામ રતી જોવા મળ્યા છે પ્રિતમ ખારીરે.—રામ—શોભે છે.

રામ વનમાં જવાની રજા માગે છે સીતા ગાય છે.

નહી નહી પીયુજ એમ બોલો નહી,

વીયોગે તમારા જીવું ન અહીં—નહી.

મેહેલે રહી સુખ એન કરું હું,
આપ સહો દુખ વનરે જમ—નહી.

ગંગાનદીને કીનારે આવતા રામ સીતાને કહે છે.

સખી મે તટ પનીયા કેસે જાઉ—(એ રાગ.)

વહાલી તુ તો ચાલી ચાલી ગઈ થાકી—વહાલી.
કુસુમ સમાન મૃદુલ આ કાયા,
રવીના કીરણ સદી જાય કરમાતી—વહાલી.
તેથી ખારી ના કહી ત્યાં તુજને,
પણ તું ન માની દુખ સહેવા સાથ આવી—વહાલી.

ગંગાકિનારે વેણી સીતાઈ ગાયેલું.

મંદ વાયુની લેહરો આવે ; આવી દુખ ભુલાવે—મંદ.
જંગલ દરતા થાક ચઢો તે, ભુલવી સુખ ઉપજાવે—મંદ.
નીરમળ નીર ભર્યું સરીતાનું, તેમાં તુરંગ ચલાવે—મંદ.
મેહેલનીમાં સુખ મળતું પીયુષ, તેથી અધીક દરશાવે—મંદ.

ગંગાનદીમાં હોડીવાળા ગાતા આવે છે.

જીવને સ્વાસ તણી સગાર્ધ.—(એ રાહ.)

હરીનાં પાંચકડાં ગાયેરે હરીને તાંટીયે વળગ્યાં જાયે ;
રાતું રાતું રતાળું ને બીજું રાતું ચોર,
ત્રીજું રાતું ચોરીયું ને ચોથું વગડાનું ભોર—હરીનાં.
ઘોળું ઘોળું કપ્પુતર ને બીજું ઘોળું ર,
ત્રીજું ઘોળું આલસુ ને ચોથું ઘોળું શું ?—હરીનાં.

ભરત દશરથનાં શવ પાસે આવીને.

લલીત છંદ.

અરર પ્રેમથી પાળીયો મને, દિન શીશુ પીતા ગુણુ શા ગણે;
સમય આખરે ધૈર્ય ના રહે, લ્હલ્ય દુખનો ભાર ના સહે.
દ્વિદર મારી તો રાખિને ઘણી, સુખ કર્ય પિતા દુખને લણી;
અવગુણી શિશુ ગુણુના લહે, લ્હલ્ય દુખનો ભાર ના સહે.
પ્રિતથી પાળતાં દુખ કાપતાં, જરિ દુખી થયે દુખ માનતા;
દુખ વિયોગનું જન્ય ના કહે, લ્હલ્ય દુખનો ભાર ના સહે.
તજિ જન્યું મને યોગ્ય ના પીતા, દ્વિદર માદરી છોડિ શું પીતા;
ધિરજ દિવમાં ના જરી રહે, લ્હલ્ય દુખનો ભાર ના સહે.
અવનિમાં હવે જીવી શું કરું, તમ વિયોગથી પ્રાણુ ના ધરું;
તુજ શિશુ પિતા મણુને ચહે, લ્હલ્ય દુખનો ભાર ના સહે.

સીતા દશરથનું મરણ સાંભળીને વિલાપ કરે છે.

ગરબી—આધવજી સંઘેશો કેજે શામને—એ રાગ.

દુટ્ટ વિધાતા દુખની દાતા તું ચઈ,
વૈરણુની પેટે શું લાગી હાય ને;
પુરવ જનમના પાપનો બદલો આપવા,
ખાઈ પીધને કરવા લાગી ઉપાય ને.—ટેક.
કયા જનમના પાપ કૃપ્યા આ વારમાં,
કે શું આવ્યો પૃથ્વી કેરો અંત ને;
વન વગડામાં ધિરજ લેશ ધરાય ના,
મુઝાય જીવને આવ્યો અંજે કંપને.

સસરાજી વનમાં છોડી શું તમે ગયા,
 દયા અમારી શું રાખી નહીં લગાર જો;
 કોણ ધીરજ હવે ધરાવસે છાતી મહી,
 દુખ દરીયામાં તણાયાં આ વાર જો,
 હું હીણ ભાગ્યી સેવા લેશ કરી નહીં,
 હતા મનમાં તો આશાના અંબાર જો;
 સસરાજી દગો દેવો તમને ઘટે નહીં,
 તનમાં મુકીયો ધગધગતો અંગારજો.
 કૌશલ્યા માતાની શી ગતી તો થશે,
 વિચારે દુખ અગ્નીમાં ધી હોમાયજો;
 ધરતી આ સધળીરે ખાવા ધાય છે,
 કાળજ કેરું કષ્ટ નહીં ઉચારાય જો.—દુષ્ટ.

શુંપડીમાંથી નીકળીને રામ ईશ્વરની સ્તુતી કરે છે.

રાગ ખીભાસ.

વંદુ દીન પતી ઉદીત ઉદાર, ઉદીત ઉદાર પતી ઉદીત ઉદાર.—વંદુ.
 તીમીર વિમોચન વિશ્વ વિરોચન, જન લ્લોચન આધાર—વંદુ.
 પાછળથી નીજવૈરી વધીઓ, કાળો જે અધકાર—વંદુ.
 નિજ પત્ની પદ્મણીને આપ્યું, તેણે દુખ અપાર—વંદુ.
 તે દેખી રવિ રક્ત થયા છે, અતિશય ક્રોધ વિકાર—વંદુ.
 પ્રિયા પરાલવ દેખી કુળ ગુર, કેમ ન થાય વિકાર—વંદુ.

સુવર્ણમૃગ લાવવા સીતા રામને કહે છે.

દોડો દોડો સ્વામી મૃગ લાવી દો,
 મારીને એ મૃગ સોનેરી ઈચ્છા પુરો મારી—દોડો.

તેના ચર્મની ખારા રૂડી કાંચળી મારે કરવી,
વનકેરી નીશાની ઘેરે લઇ જવા સંઘરવી—દોડો.

સીતાનું હરણ થવાથી રામ નદીને પુછે છે.

દીંડી.

દે સરીતા વધાઇ મુને સારી, નીર આવી જો દોય પિવા ખારી;
કમળ નેત્રો અંધર જેના રાતા, પુષ્પ ભાસે ષડપદી મોહી જતા.

માલિની.

(પર્યતને) પરવત વદ વેલો જનકી ક્યાં છે મારી,
ન કહિશ તો બાણે મૃતિકા થાશે તારી;
રીશ કરી તું પરે હું વ્યોમ માર્ગે ચડાવી,
મુજ કર બળ જોશે તાંહરે શોક લાવી.

સીતા વિયોગમાં રામ ગાય છે.

હે પ્રિયે તું જવાબ દે હાંસી ન એવી કીજીએ—ટેક.
શોક અગ્નિ પેટી દ્વેદ્યમાં ઝટ શાન્તિ તેની કીજીએ—હે પ્રિયે.
મુખચંદ્ર તુજ જોવા થૂકી મમ મન ચક્રાર સુકી થતું,
તેની ઉપર નિર્દય થઈ અધવચ તજી નવ દીજીએ—હે પ્રિયે.
હતી આશા તુજમાં મારી તોપણ ગઈ તું કેમ ખારી,
કરી જખમ દ્વેદ્ય કારી પછી ન છોડી દીજીએ—હે પ્રિયે.

રામ જંગલમાં ગાય છે.

રાગ મહાર.

ખારી મારી ગઈ તું ક્યારે, પ્રાણ દેહ તજી કેમ ક્યારે.—ખારી.
નયણ વીશે નીર ધાર વહે છે, બળતે દ્વેદ્યે ફરે હું ક્યારે.—ખારી.

ગજલ.

પ્રિયા મુજ પ્રાણુ ખારીરે, ગઈ તું ક્યાંય છોડીને;
 જીવનનું વૃક્ષ જે મારું, ગયું તે કોણુ તોડીને.—પ્રિયા.
 અરે તું તેજ આંખ્યોનું, ભુજનનું બળ તું મારું;
 તોડીને પ્રેમની દોરી, ગઈ તું ક્યાંય ઉડીને.—પ્રિયા.
 ચળકતું રત્ન પત્નીમાં ભુપણુ તું છે સતી કેરું;
 અરે આરામ મુજ મનમાં, ગઈ તું ક્યાંય છોડીને.—પ્રિયા.
 દયા કરી તું પ્રભુ આ વાર, મેળવ એ મુજ તણા આધાર;
 દેયાનો હાર એ મારો, ગયું તે કોણુ તોડીને.—પ્રિયા.
 બસુ નામીને તુજને શીશ, પ્રીયાં છે ક્યાં તું કે જુગદીશ;
 ન કર બાળક ઉપર રીસ, કહું છું હસ્ત જેડીને.—પ્રિયા.

સીતાજી અશોકવનમાં રામ વિયોગમાં ગાય છે.

દીલ છીન લે ગયા—(એ રાહ.)

સ્તવન કરું છું ઇશ હું નીજ હસ્ત જેડીને,
 સ્વપને ન દેખાય રામ. ઇચ્છે નંચણુ મળવાને—સ્તવન.
 (સાખી) હત ભાગ્ય અતી માહરાં, જગકર્તા તું કાપ;
 શક્તી સહન કરવા નથી, અસુર દુખનો તાપ;
 અસુર દુખનો તાપ પ્રભુ તું કાપ દોડીને.—સ્તવન.
 નયણુ વેરી મારાં થયાં મૃગ મેળવવા આશ;
 છુટી પડાવી પીયુ થકી માટે કરું તુજ નાશ;
 માટે કરું તુજ નાશ હું નીજ હસ્ત ફેડીને.—સ્તવન.

ચીત તણાતું અલીયું ચિંતા સાગર માંહે,
 મેઘ પડે દુખડાતણો રસ્તો ન દીસે ક્યાંય;
 રસ્તો ન દીસે ક્યાંય મેળવ રામ હોડીને.—સ્તવન.
 ઓ પીયુ પેસે તેં કરી અતિશય મુજથી પ્રીત,
 પાછળથી વીસરી જવું નહિ તુજને ઉચ્ચિત;
 નહિ તુજને ઉચ્ચિત રેવું વચન તોડીને.—સ્તવન.

સીતા ર્શ્વર પ્રાર્થના કરે છે.

લાવણી.

છે અખિલ બ્રહ્માંડે એક પ્રભુ તું સાચો.
 ભીન્ન ભીન્ન ધરી રૂપ ખેલ રચ્યો ખાસો;
 વસે દેહમાં તુંજ વેદમાં તું છે,
 પવન પાણીમાં તુંજ વૃક્ષમાં તું છે;
 નહી તુજનીજી ખાલી હામ નામ તુંજ સાચું.
 પુર આશ ભારી તું નાથ એવું હું જાણું.
 પ્રભુ નાથ વિયોગે ધાત કશું હું હાથે,
 દેને ભવોભવ એજ પતિ મુજ માથે.

સીતા આશોકવનમાંથી જાતી વચ્ચે.

શાર્દૂલવિક્રીડિત.

કો જાણે હું અભાગણી અઘ હશે, શ્યાં શ્યાં કર્યા તે ભવે;
 દહાડો રાત બળી અરે જીવન આ. ક્યાં મુખી સહેવો હવે;
 તેમાં એ દશકંઠ દુષ્ટ કુવચને, મુજને કહે ને અહીં;
 દાઝેલા તનને વીશે વીષસરો, લાગે છે મુજને સહી.

લક્ષ્મણની મૂર્છા વેળા રામે ગાયલું ગાયન.

વનચર વીરા વધામણી.—(એ રાહ.)

લક્ષ્ણવંતારે લાડકા મુજ બ્રાત પાવન,
 ક્રેતર કેમ દેતો નથી શું વીચારે છે મન.—લક્ષણ.
 ઉઘાયળે રવી આથમે શેષ છોડે ભુભાર,
 તોએ ન મુજને પરહરે મારા પ્રિય લગાર—લક્ષણ.
 જેવુંરે જળ ગંગાતણું તેવું નિરમળ મન,
 આવે સમે કેમ મુખથી નથી વદતો વચન.—લક્ષણ.
 વચન સુણી તુજ ભાઈતું પ્રીતે નેત્ર ઉઘાડ,
 નહીં તો મરીશ તુજ આગળે મમ જીવનહાર.—લક્ષણ.

લલીત છંદ.

વદન તુજતણું મંદ તો થયું, શરીર ચાલતું શાંત થઈ ગયું;
 નયણુ ખોલું હું બંધ થાય તે, અરર તન તજી જીવ જાય છે.
 શું મુખ લઈ હવે જાઉં હું ઘરે, અહિં તજી ખરા ભાષને અરે,
 જનની એ તણી પુછસે તીઆં, જીવન માહેરું ખોયું તે કીયાં.
 ઉત્તર શો પછી આપવો તહીં, મરણુ તે થકી સાઈ તો અહીં.

રામના સૈન્યમાં વૈદ્યે ગાયેલું ગાયન.

રાગ ઈન્દ્રેજી (ઓફ ઓહડ લોંગસેન.)

સાંભળો કીરતી મારી કહું છું હું મોહોડેથી આજ,
 આ નગરીમાં હું છું સઉથી મોટેરો વધદરાજ.—ટેક.
 ખુટી મારી સઉથી સારી ખાવામાં કહેવાય,
 ખાનારો જન જલદી જલદી જમપુરીમાં જાય—સાંભળો.

તાવની ઉપર દહિ ધતુરો આંખો ઉઠે ફાંભ,
કમળઆતે અશીશુ ગોળી એવાં મારા કામ—સાંભજો.
પેટ છુટેથી જમાલગોટો આપુ હું બહુવાર,
કે દુખમાંથી છુટી જતા લાગે નહી કઈવાર.—સાંભજો.
દાંત દુખે તો પ્લાસ્ટર માફ છાતી ઉપર સાર,
પેચોટી પર જુલાબ દહિ હું ભારીથી બે ચાર.—સાંભજો.
ગુંમડા ઉપર અર્ગ આપવો મરચાંતો બે ભાર,
ગાંડાને હું ભાંગ આપું છું દીવસમાં દસવાર.—સાંભજો.
ઓસડ માફ સઉથી સાફ પ્રિતે જે જન ખાય,
એક દીવસમાં હુશીઆર થઈને જમપુરીમાં જાય.—સાંભજો.

મંદોદરી રાવણને કહે છે.

દુખ કાં વોરો છો તમે પ્રાણપતી વહાલા,
જીભ નહી જાય એ છે શુર મતવાલા—દુખ.
સતી એ સીતાને સાથે રે લઈને,
રામને શરણે જઈ કરો કાલાવાલા.—દુખ.

બીજીવાર અશોકવનમાં સીતા ગાય છે.

પીલુ સયાં ખીંદેશ ગયે.—(એ રાહ.)

પીયુજ કેમ આવ્યા નહી, દાસીની વારેરે.—પીયુ.
જોઈ જોઈ વાટ જીવું છું, વીયોગ દુખદાહ સહી.—પીયુ.

સીતા અશોકવનમાં રામને મેટતી વચ્ચે.

મોહન રક્ષીયા આવે બગ્યાંમે.—(એ રાહ.)

ધન્ય ઘડી આજ પીયુજ મળ્યાંથી, સફળ આશ મુજ થઈ થઈ.—
આ પેરે આવી લીધી બચાવી, દુરદશા દુર ગઈ ગઈ.—ધન્ય

અશોકવનમાં રામ ગાય છે.

લાખ રૂપઈચીકી ઝુલની હુમારી.—(એ રાહ.)

આજ આનંદની વરસી છે એલી.—આજ.

શત્રુને શાશન કરી મેજવી છે પ્યારી,

સેના આનંદીત કરે હર્ષ કેરી.—આજે.

માલિની છંદ.

હવે ન રાખો મન શત્રુ શંકા, પાજો સુખે ધર્મ ધરી સ્વલંકા;
સહાયતા જેવી કરી હુમારી, તેવી વધો કીસ્તી સદાય તારી.

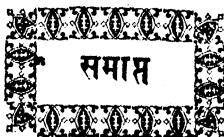
સમાપ્તીએ ગીતી.

ગૌઆહ્મણ પર પ્રિતી, રાખી સ્વરાજ્ય કરો સુરીતિથી;

ભય રાખી ભરતાનો, સઘળી કરણી કરો સુનીતિથી.

કરશે જન જે જેવું, મળશે ફળ તેહને તરત તેવું;

નાશ થયો રાવણનો, રાજ ગયું એ અધર્મનું કેવું.

ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ	...	...	...	...	૩. આ.
બ્રોકન મીક્સચર	...	...	...	...	૦ ૧૦
મુખાર્થ કાશી દરેલી	...	...	...	...	૦ ૧૦

તે શિવાય દરેક જાતની ચાહેમાં વાપરવાની ખાંડ, કાશી, સામુચોખા, તાપીઓકો, આરાઈટ, કોરન ફલાવર, કોકો, મુરબો, મીચુબતી, સામુ. શીગાર, ચીરટ, અમેરીકન તંબાકુ, ખરજાઈ, ટર-કીસ તમાકુ. ઈત્યાદિ દરેક જાતનો માલ ખાત્રી લેશે સસતે ભાવે મળશે, જે એક વાર લઈ જવાથીજ ખાત્રી થશે.

તરેહવાર તરકી તંબાકુની રીઝારેટ (કાગળની બીડીયો)
શા શા નાં બાકશ નીચે લખેલા ભાવે મળશે.

પ્રાશમીડિવક શીગારેટશ (કાગળની બીડીયો)	...	...	...	...	૩. આ.
ફેક્તન	...	...	...	...	૩ ૦
પ્રીન્સ બ્રોફ વેલ્સ	...	...	...	...	૨ ૮
વીક્ટોરીયા...	...	...	...	...	૧ ૮
શુલતાન	...	...	...	...	૧ ૪
હારોઝા	...	...	...	...	૧ ૮

દામોદર રતનશી,

ચીનાઈ અને હિંદુસ્થાની ચાહે વેચનાર.

મલકાદેવીને રસ્તે મહાજનવાડી પાસે નં. ૨૭, મુંબઈ.

આ ચોપડાઓ નિચે લખેલે ઠંડાણેથી મળશે.

	ર	આ.	પા.
સીતાહરણ નાટક	૦	૮	૦
વિરાસંહ ચાંદ્રકાના ગાયનો	૦	૧	૦
સીતાહરણ નાટકમાંના ગાયનો	૦	૧	૦
આખાહરણનો ગાયણુરૂપી ઓપેરા	૦	૧	૦
કામસેન અને રસીકા નાટકમાંના ગાયનો	૦	૧	૦
રૂકમાણીહરણનો ઓપેરા	૦	૧	૦
વીરમતી નાટકનાં ગાયનો	૦	૧	૦
સદેવંત સાવલીંગાનો ઓપેરા... ..	૦	૧	૦
મદાલસાનો ઓપેરા	૦	૧	૦
શીરીન ફરહાદનો ઓપેરા	૦	૪	૦
કામસેન રસિકા નાટક	૦	૮	૦
ધખરતે ચક્રાન્ન યાને ફરેખે સૈતાન	૦	૩	૦
સદેવંત સાવલીંગાનો ઉર્દુ ઓપેરા	૦	૨	૦
કરણધેલા, નાટકના ગાયનો	૦	૧	૦
ગુલબહારે મુજફરશા	૦	૨	૦
નારાયણરાવ પેશવાનો ગાયણુરૂપી ખેલ	૦	૩	૦

કછમાંડવી—નાધોરી ચાંપશી ખેમરાજ વોરાખજર.
મુરત નાણાનટમાં—મનચેરજી જમસેદજી પોસ્ટવાળા પાસેથી.
ભાવનગરમાં—શા પાનાચંદ તેજા જુકસેલરની દુકાનેથી.
દેશાવરથી વેચવા માટે મંગાવનારને પોણેલાવે મળશે.

દામાદર રતનશી.

કાલકાઢેવી—મહાજનવાડીને નાકે ના. ૨૭, મુખ્ય.

